

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag

27 oktober 2006

Ons kenmerk

PO/KO/2006/39936

Onderwerp

Evaluatie niet bekostigd onderwijs

Hierbij ontvangt u het verslag van het onderzoek dat de inspectie van het onderwijs in de periode van september 2005 tot en met april 2006 heeft uitgevoerd naar het niet bekostigd onderwijs in het primair en voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3, van de Leerplichtwet 1969 (verder te noemen de Leerplichtwet). Dit onderzoek is aan uw Kamer toegezegd in het Algemeen Overleg over het particulier onderwijs van 31 augustus 2005 (Kamerstukken II 2005/06, 30300 VIII, nr. 6).

De inspectie heeft het onderzoek op de hierna beschreven wijze uitgevoerd.

Tot 1 oktober 2005 is van 60 scholen door de inspectie, al dan niet op verzoek van de leerplichtambtenaar, nagegaan of een particuliere school een school is zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3 van de Leerplichtwet. Het advies is aan de betrokken leerplichtambtenaren uitgebracht.

Daarna is tot eind april 2006 van de scholen met een positief advies nagegaan of de kwaliteit voldoende was indien deze werd getoetst aan de eisen vastgelegd in de "Proeve van een toezichtskader niet bekostigd primair onderwijs" dan wel de "Proeve van een toezichtskader niet bekostigd voortgezet onderwijs". Omdat na 1 oktober 2005 ook een deel van de scholen met een positieve beoordeling is opgeheven betreft dit tweede onderzoek slechts een deel van de oorspronkelijk 60 scholen. Vervolgens is van die resterende scholen bezien of zij ook nog als een school in de zin van de Leerplichtwet kunnen worden beschouwd indien getoetst wordt aan de nieuwe criteria zoals voorgesteld in het bij uw Kamer ingediende wetsvoorstel tot wijziging van de Leerplichtwet 1969 met betrekking tot criteria voor scholen als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3, van die wet.

De inspectie onderscheidt in haar onderzoek conceptueel twee groepen scholen: de meer of minder traditioneel ingerichte scholen en de groep van radicale vernieuwers.

Uit het onderzoek blijkt dat het overgrote deel van de particuliere scholen voor primair onderwijs momenteel als een school in de zin van de Leerplichtwet kan worden beschouwd. Dit is in mindere mate het geval indien deze scholen worden getoetst aan de voorgestelde nieuwe criteria. Vooral de radicale vernieuwers voldoen dan niet.

Wat de scholen voor voortgezet onderwijs betreft, kan momenteel nog niet de helft van de onderzochte scholen als een school in de zin van de Leerplichtwet worden beschouwd. Ook hier betreft dit vooral de radicale vernieuwers. Van de eerst als positief beoordeelde scholen, voldeden 3 van de 4, waaronder één radicale vernieuwer, aan de nieuw voorgestelde criteria voor het voortgezet onderwijs.

De inspectie constateert dat de meer of minder traditioneel ingerichte particuliere scholen in het algemeen gesproken weinig moeite hebben om aan de gestelde eisen te voldoen. Dit geldt zowel voor de huidige, als de nieuwe eisen. Er zijn vooral problemen met betrekking tot de radicale vernieuwers. Het gaat dan om problemen als het niet kunnen verantwoorden van het onderwijsaanbod, waarbij vooral de kerndoelen een struikelblok zijn, en het niet inzichtelijk kunnen maken van de uitkomsten van het onderwijs in termen van leerresultaten van leerlingen. Toch bieden wat het primair onderwijs betreft zowel de huidige als de nieuwe criteria ook aan een aantal radicale vernieuwers voldoende ruimte om het onderwijs te kunnen verzorgen. Bij het voortgezet onderwijs ligt dit moeilijker.

Uit het onderzoek blijkt verder dat nogal wat scholen na de eerste onderzoeksronde besloten om te stoppen, zowel bij een positief advies, als bij een negatief advies. De bezoeken van de inspectie hebben de scholen kennelijk bewust gemaakt van het feit, dat ook het onderwijs aan particuliere, niet bekostigde, scholen aan vereisten moet voldoen om leerplichtige leerlingen daar de leerplicht te laten vervullen. Daarmee samenhangend valt ook de financiële haalbaarheid van een dergelijke school, zeker bij een gering aantal leerlingen, tegen.

In de tweede onderzoeksronde heeft de inspectie zich gebaseerd op de eisen zoals vastgelegd in het eerdergenoemde wetsvoorstel en gaat proefondervindelijk na hoe deze uitwerken. Daardoor wordt duidelijk wat van de scholen wordt gevraagd en blijkt dat bepaalde scholen moeite hebben om aan de gestelde eisen te voldoen. Dit geeft het belang van een dergelijke "proefronde", ook voor de betrokken scholen, aan.

Ik wijs er tenslotte met nadruk op dat het onderzoek uiteraard een momentopname betreft. Het gaat om de situatie van de periode van september 2005 tot en met april 2006. Wat de gegevens over het aantal scholen en de schommelingen hierin betreft, gaat het om de stand van zaken aan het einde van het schooljaar 2005-2006.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Maria J.A. van der Hoeven